

Uppklarade brott

2010

RV0103

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Rättsväsende

A.2 Statistikområde

Brott

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Brottsstatistiken är en del av den officiella statistiken inom rättsväsendet som behandlar statistik om brott och brottslingar (Kriminalstatistik). Brottsstatistiken består av statistikområdena:

- Anmälda brott
- Uppklarade brott
- Personer misstänkta för brott
- Brottsdeltagande för personer misstänkta för brott

A.4 Beställare

Brottsförebyggande rådet (Brå)
Kontaktpersoner: Mikael Ernbo
Telefon: 08 – 401 87 90
Telefax: 08 - 401 87 53
e-post: mikael.ernbo@bra.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Brottsförebyggande rådet (Brå)
Kontaktperson: Mikael Ernbo
Telefon: 08 – 401 87 90
Telefax: 08 - 401 87 53
e-post: mikael.ernbo@bra.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Förordning (2001:100) om den officiella statistiken

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (före den 30 juni 2009, 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100)).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (1995:606) och förordningen (1995:1060) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Uppgifterna i personregistret skall gallras när de inte längre behövs för sitt ändamål enligt 19 § i lag (2001:99) om den officiella statistiken..

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering berör statistiken från brottsstatistikregistren.

A.10 Syfte och historik

Syftet med statistiken över uppklarade brott är att redovisa de uppklarade brottsens struktur och utveckling i Sverige, andelen brott som klaras upp samt ge en bild av vilka beslut som tagits. Beroende av bl.a. brottstyp ger statistiken olika bra bild av antalet uppklarade brott då det för vissa brottstyper är "lättare" att knyta en fysisk person till brottet.

Statistiken över uppklarade brott baseras på beslut som fattas av polisen och åklagarna. Vissa av dessa beslut definieras som brottsuppklarande. Statistiken ger en bild av de uppklarade brottsens omfattning, struktur, regionala fördelning och utveckling över tid.

Statistik över polisanmälda brott och uppklarade brott har kontinuerligt förts från år 1950. Statistiska centralbyrån (SCB) skötte produktionen av brottsstatistik fram till 1995 års statistik. Därefter övertog Brottsförebyggande rådet ansvaret för statistikproduktionen. Statistiken har under årens lopp påverkats av olika förändringar i bl.a. lagstiftning, statistikrutiner, fördelning av polisresurser, försäkringsbestämmelser m.m. Dessa påverkningar har i vissa fall gett effekter på statistikens jämförbarhet över tid.

A.11 Statistikanvändning

Brottsstatistiken har många olika användare och användningsområden. De huvudsakliga är:

Lokala polismyndigheter och länsstyrelser: Underlag för analys av kriminalitetsutvecklingen i den egna polismyndigheten respektive det egna länet samt för uppföljning av den egna verksamheten.

Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Kriminalvården och Justitiedepartementet som underlag för planering, analys- och uppföljningsarbete.

Kriminologiska, sociologiska och juridiska institutioner vid olika universitet, Polishögskolan: Följa kriminalitetsutvecklingen samt för initiering av forskning.

Finansbolagens förening: Analys av utvecklingen av bedrägerier medelst check, personkonto, kontokort m.m.

Riksdagens upplysningstjänst, massmedier, m.fl.: Allmän information om kriminalitetsutvecklingen regionalt och i hela riket.

A.12 Uppläggning och genomförande

Den löpande brottsstatistiken är en totalundersökning. Underlaget bygger på de uppgifter som polisen, tullen, åklagarna, Kustbevakningen och Ekobrottsmyndigheten registrerar i sina administrativa system. Uppgifterna kommer huvudsakligen från polisens s.k. RAR-system (Rationell AnmälanRutin). Varje vecka överförs uppgifter (20 000 – 30 000 poster) om uppklarade brott från polismyndigheternas RAR-system till Rikspolisstyrelsen, som i sin tur veckovis levererar statistikunderlag till Brå. Dagligen överförs även uppgifter om i huvudsak uppklarade brott och misstänkta personer från Riksåklagaren till Brå från åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem, Cåbra. Överföringar och leveranser sker elektroniskt.

Materialet kontrolleras och rättas och laddas därefter veckovis in i Brå:s brottsdatabas.

Preliminär halvårsstatistik över uppklarade brott tas fram under september månad efter redovisningsperiodens utgång.

Definitiv årsstatistik över uppklarade brott tas fram under mars månad året efter redovisningsårets utgång. Cirka 1,25 miljoner brott redovisas per år.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Se punkt A.10 Syfte och historik.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Brottsstatistikregistret innehåller bland annat uppgifter anmälda brott och uppklarade brott. I statistiken över uppklarade brott redovisas framförallt antalsberäkningar av dessa objekt uppdelat på olika variabler t.ex. brottstyp, typ av brottsuppklarande beslut, region (län), person- och teknisk samt total uppklaringsprocent.

1.1.1 Objekt och population

Brottsstatistikregistret innehåller uppklarade brott i Sverige (totalundersökning).

Uppklarande brott:

Med uppklarade brott avses de brott som åklagaren eller polisen fattar ett brottsuppklarande beslut om under ett visst kalenderår (datum för beslut). Begreppet brottsuppklarande beslut innebär att brottet har fått ett polisiärt klarläggande.

Ett brottsuppklarande beslut kan innebära att man lägger ner/avslutar undersökningen redan på anmälan innan man anser att det finns en skäligen misstänkt person. Detta kan t.ex. bero på att man anser att gärningen inte är ett brott, man har inte kunnat styrka att ett brott har begåtts eller att den person som misstänkts för brottet inte var straffmyndig.

När man funnit en eller flera personer som polis eller åklagare anser vara skäligen misstänkta för brottet registreras varje misstänkt person. Brottet räknas som uppklärat om man fattar ett brottsuppklärande beslut för åtminstone en av dessa personer. Brottsuppklärande beslut kan innebära att man beslutar att åtala den misstänkta personen, utfärda ett strafföreläggande, meddela åtalsunderlåtelse eller överlämna den misstänkte till utländsk myndighet. Som brottsuppklärande beslut räknas också vissa beslut som är negativa åtalsbeslut (undersökningen läggs ned), se nedan.

Brottet är dock inte uppklärat om man anser att man inte kan fortsätta utredningen eftersom spaningsuppslag saknas eller spaningen inte leder till något resultat. Brottet är inte heller uppklärat om man inte kan styrka att den misstänkte begått brottet eller om den misstänkte är oskyldig. Definitionen på brott följer samma redovisning som anmälda brott.

Brottsuppklärande beslut (även kallat tekniskt uppklärat, för vissa av dessa finns misstänkt person, men man väljer att lägga ned undersökning innan någon i juridisk mening blivit utpekad för brottet):

- Brottsuppklärande beslut kan ej styrkas
- Gärningen ej brott
- Misstänkt minderårig
- Angivelse saknas/återkallad
- Brottet preskriberat
- Rapporteftergift
- Misstänkt avliden
- Undersökning läggs ned eller inleds ej enligt skäl angivet i rättegångsbalken 23:4A
- Nedläggning enligt LUL 8§
- Misstänkt överlämnad till utländsk myndighet

Brottsuppklärande beslut då misstänkt person finns (även kallat personuppklärat):

- Åtalsbeslut
- Utfärdat strafföreläggande
- Åtalsunderlåtelse

Ej brottsuppklärande beslut:

- Spaningsuppslag saknas
- Ej spaningsresultat
- Misstänkt oskyldig
- Dubbelanmält
- Brottet går uppenbart ej att utreda

1.1.2 Variabler

Nedan följer en lista på de variabler som finns i registret. Alla variabler används inte för uttag av statistiktabeller. Orsaken till detta kan vara att kvaliteten på vissa variabler är bristfällig.

Beslutande myndighet:

Polismyndighet

Åklagarmyndighet

Ekobrottsmyndighet

Tullmyndighet

Brottskoder:

Brottsklassificering vid anmälan

Datum för registrering:

Inskrivningsdatum, d.v.s. datum då polisen registrerade brottet

Upptagandedatum, d.v.s. datum då anmälan inkom till polisen

Datum för tidpunkt/period då brottet begicks:

Brottstidpunkt 1 (fr.o.m.)

Brottstidpunkt 2 (t.o.m.)

Plats (geografiskt) för brottet:

Län

Kommun

Delområde

Brottsanmälans diarienummer

Antalet anmälda brott (per brottskod)

Antalet uppklarade brott (per brottskod)

Uppgift om målsägande

Värdet på tillgripet gods o.d. (anges endast för brott mot brottsbalken 8-9 kap.)

Nedläggningsgrunder: Brottsuppklarande beslut på anmälan

Beslutsgrunder: Brottsuppklarande beslut samt ej brottsuppklarande beslut

Beslutsdatum för åklagares eller polismyndighets beslut vid avslutad utredning (nedläggning, åtal m.m.)

Beslutande myndighet vid beslut om avslutad utredning (nedläggning, åtal m.m.):

Polismyndighet

Åklagare

Ålder då första brottet begicks av de brott som avslutas under innevarande år.

1.1.3 Statistiska mått

De flesta beräkningar är antalsräkningar av uppklarade brott uppdelat på olika redovisningsvariabler.

Uppklaringsprocent: andel uppklarade brott beräknas som en procentandel av antalet anmälda brott. Uppklaringsprocenten är uppdelad i tekniskt uppklarade

och personuppklarade brott. Personuppklarade brott är när någon person bundits till brottet genom åtalsbeslut, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse. Tekniskt uppklarade brott är övriga uppklaringsbeslut, förutom de personuppklarade. I de tekniskt uppklarade brotten har man inte juridiskt bundit någon person till brottet.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Följande variabler i rättsstatistikregistret används som redovisningsgrupper i uppklarade brott:

Region:

Landet

Län

Brottstyp

Tidsperiod:

År

Halvår

Anmälda brott (brottstyper)

Uppklarade brott (brottstyper)

Typ av brottsuppklarande beslut på anmälan

Typ av brottsuppklarande beslut då inte misstänkt person finns

Typ av brottsuppklarande beslut på misstänkt person

1.1.5 Referenstider

Statistik över uppklarade brott (preliminära uppgifter) ges ut för halvår.

Statistik över uppklarade brott (definitiva uppgifter) ges ut årsvis. Referenstiden avser tidpunkten för det uppklarande beslutet, vilket innebär att brottstillfället kan ligga före referenstiden.

1.2 Fullständighet

Se punkt 2.2.2 Ramtäckning.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten i de uppgifter som utgör underlag för statistiken över uppklarade brott och statistikens jämförbarhet över tid påverkas av olika förhållanden. Vid en bedömning av den faktiska brottsligheten på grundval av anmälningsstatistiken sammanhänger tillförlitligheten med relationen mellan anmäld och faktisk brottslighet. Tillförlitligheten sammanhänger också med svårigheter att räkna och klassificera brott.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Ej relevant - Totalundersökning

2.2.2 Ramtäckning

Syftet med brottsstatistiken är att mäta brottsligheten i Sverige (målpopulation). Statistiken mäter den brottslighet som anmäls till och registreras av polisen (rampopulation). Den faktiska brottsligheten är alltså för många brottstyper betydligt mer omfattande än vad som framgår av den officiella statistiken. För dödligt våld (mord, dråp och misshandel med dödlig utgång) är den faktiska brottsligheten dock lägre än den registrerade. Se 4.3 nedan.

Kvoten mellan det faktiska antalet brott och det anmälda (synliga) antalet brott kallas för mörkertalet. Mörkertalet varierar för olika brottstyper, vilket medför att statistiken över anmälda brott ger olika bra bild av brottsligheten. Avgörande för om ett brott blir registrerat är dels möjligheten att upptäcka brottet, dels viljan att anmäla brottet till polisen.

Vissa brott har ett definierat offer för brottshändelsen s.k. offerbrott. För att brottet skall komma till polisens kännedom förutsätts att offret, ett vittne eller någon annan person som känner till händelsen, beslutar sig för att anmäla brottet. Ofta är det offrets vilja att anmäla brottet (anmälningsbenägenhet) som avgör om det blir registrerat som brott. Anmälningsbenägenheten kan t.ex. vara beroende av skadans grovhet, relationen mellan offer och gärningsman, försäkringsskydd m.m.

Vissa brott registreras i samband med att de upptäcks som ett resultat av polisens, tullens eller andra myndigheters arbetsinsatser s.k. spanings- och ingripandebrott. För dessa brott speglar antalet anmälda brott och uppklarade brott i första hand myndighetsaktiviteter.

Att det finns ett mörkertal är oftast av mindre betydelse då man studerar brottsutvecklingen. Om mörkertalet är stort eller litet spelar inte så stor roll förutsatt att det är något så när konstant. Om mörkertalet är konstant över tid följer den anmälda brottsligheten samma utveckling som den faktiska brottsligheten. Mörkertalet kan dock förändras över tid till följd av förändringar i allmänhetens och olika institutioners anmälningsbenägenhet och förändringar i den polisiära verksamhetens omfattning eller inriktning.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna i registret bygger på de uppgifter som polisen och åklagarna registrerar i sina system. Statistiken över uppklarade brott bygger på beslutskoderna, därför är också kvaliteten i beslutskoderna viktig för statistiken.

Skillnader förekommer angående olika polismyndigheters användning av olika beslutskoder. De tydligaste skillnaderna finns i besluten ”Annat” och ”Brott kan ej styrkas”. Försiktighet bör därför tas vid jämförelser mellan olika län eftersom beslut som räknas som uppklarat används på olika sätt.

2.2.4 Svartsbortfall

Ej relevant – totalundersökning.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifter från polismyndigheterna och åklagarna levereras till registret en gång i veckan via RPS. Eftersom materialet handhas av flera olika personer kan fel uppstå i hanteringen eller bearbetningen av materialet. För att undvika sådana fel utförs flera olika kontroller av materialet.

När materialet tagits emot körs kontrollprogram där olika rimlighetskontroller görs, bland annat kontroll av antalsräkningen av brott, validitetstest och olika logiska kontroller. Felaktigheter rättas och kontrollprogrammet körs ett antal gånger tills materialet kan godkännas. En slutlig kontroll av att materialet med ytterligare rimlighetskontroller görs dessutom efter att statistiktabel har framställts.

2.2.6 Modellantaganden

Ej relevant.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ej relevant - totalundersökning.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningsfrekvens

Statistiken över uppklarade brott redovisas per halvår och år.

Publiceringsfrekvens

Preliminär statistik över uppklarade brott publiceras per halvår. Preliminär halvårsstatistik över uppklarade brott avseende senaste redovisningsperiod framställs och publiceras på Brå:s webbplats. Den finns dessutom tillgänglig hos Brå.

Definitiv statistik över uppklarade brott publiceras årsvis.

Uppgiftsinsamlingsfrekvens

Statistikunderlaget avseende uppklarade brott levereras veckovis till Brå och delar av statistikunderlaget avseende uppklarade levereras dagligen.

3.2 Framställningstid

Preliminär halvårsstatistik över uppklarade brott publiceras cirka tre månader efter referensperiodens utgång.

Definitiv statistik över uppklarade brott publiceras cirka tre månader efter referensårets utgång.

3.3 Punktlighet

Omorganisationer och omläggningar i uppgiftslämnarnas administrativa rutiner och omläggning av Brå:s produktionssystem har tidigare orsakat störningar i produktionen och vissa förseningar av publiceringen. Under senare år har dock utsatta produktionstider kunnat hållas.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Brottsstatistiken har förts sedan 1950. Statistikens jämförbarhet påverkas av bl.a. omläggningar i statistikrutiner, förändringar i lagstiftning, fördelning av polisens resursinsatser, ändrade försäkringsrutiner m.m.

Omläggningar i statistikrutiner

Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, t.ex. genom ny insamlingsteknik eller nya redovisningssätt. Större förändringar har genomförts följande år:

År 1965 förstatligades polisväsendet och en rad förändringar genomfördes. Diarieföringen gjordes enhetlig och ett nytt system för statistikframställningen infördes. Dessa förändringar torde i hög grad ha påverkat statistiken.

År 1968 genomfördes ännu en omläggning av statistiken samtidigt som man införde ADB inom polisväsendets rapporteringssystem. Den innebar bl.a. att brottsredovisningen blev mer detaljerad, framför allt för förmögenhetsbrott, samt att det blev möjligt att framställa statistik över misstänkta personer. Allmänt sett antas dessa förändringar ha medfört att de uppgifter som lämnas till statistiken numera är mer tillförlitliga.

År 1975 infördes nya regler för kodning och antalsräkning av brott samtidigt som ADB-systemet för statistiken förändrades i grunden. Det är inte klarlagt i vad mån denna omläggning påverkat jämförbarheten.

Under 1990-talet införs successivt datoriserade rutiner för brottsanmälan i samtliga polisdistrikt, det s.k.. RAR-systemet samtidigt som polisväsendet omorganiseras. I vad mån detta kommer att påverka statistiken är ännu oklart.

Vid slutet av år 1999 påbörjades en större omläggning hos Rikspolisstyrelsen (RPS) av de system som levererar uppgifter till statistiken. Med anledning av detta har Brå gjort stora omläggningar av sitt statistiksystem och inhämtar numera uppgifter om anmälda brott direkt från polisens ärendesystem. Dessa omläggningar kan ha påverkat statistiken under åren 1999 och 2000. Bland annat kan trafikbrotten ha påverkats av omläggningen.

Fram till slutet av år 1999 registrerade beslut som berörde personer, som varit skäligen misstänkta för brott, på ett blankettset (personblad) av både polis och åklagare. I slutet av år 1999 slopades personbladet i samband med systemomläggningen av registren inom rättsväsendet. Analyser tyder på att effekterna av omläggningen är marginella för det totala antalet uppklarade brott. De kan dock vara olika för olika typer av brott.

Under år 2007 har åklagarmyndigheten infört ett nytt ärendehanteringssystem, (Cåbra). Uppgifter från både de gamla (Brådis och Envis) och de nya systemen ligger till grund för statistiken uppklarade brott och misstänkta personer och även en viss del till anmälda brott. Två förbättringar har kunnat genomföras i och med det nya systemet år 2007. Dels i anmälda brott (se Anmälda brott) och dels i misstänkta personer eftersom systemomläggningen har inneburit att åklagaren numera förutom misstankar även hanterar brott där det inte finns någon misstänkt person. Denna systemomläggning kan ha påverkat statistiken över uppklarade brott och misstänkta personer år 2007 och därmed jämförbarheten med tidigare år. Dock tyder analyser av statistiken på en marginell omfattning.

Förbättringen i anmälda brott till följd av systemomläggningen berör brott som vanligtvis anmäls direkt till åklagaren, såsom skattebrott, miljöbrott och borgenärsbrott (BrB kap 11). Ändringen innebär att även brott som saknar misstäkt person efter systemomläggningen levereras till Brå. Samtliga anmälda brott av dessa kategorier ingår därmed i statistiken från och med år 2007, till skillnad från tidigare år då endast anmälda brott av den här typen redovisades då det fanns en skäligen misstäkt person. Detta har medfört att från och med år 2007 redovisas betydligt fler anmälda brott avseende skattebrott, miljöbrott och

borgenärsbrott jämfört med föregående år. Tidigare år har alltså antalet anmälda brott för dessa brottskategorier underskattats. Även uppläringsprocenten påverkas för dessa brott av förändringen då antalet anmälda brott ingår i beräkningen av detta mått. Effekten blir att uppläringsprocenten för år 2007 ser ut att vara lägre jämfört med tidigare år då fler anmälningar från och med år 2007 räknas med i statistiken. Det är därför inte relevant att år 2007 göra jämförelser av uppläringsprocenten för dessa brott med tidigare år.

År 2008 redovisades betydligt fler anmälda skatte- och borgenärsbrott än tidigare år. Mellan år 1998 och fram till första halvåret 2007 har antalet anmälda brott för dessa brottskategorier underskattats. Under den perioden har Brå endast fått information om anmälda brott från Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten i de fall där det fanns en skäligen misstänkt person. Underskattningen beror på begränsningar i ärendehanteringssystemen. Under år 2007 implementerade Åklagarmyndigheten ett nytt ärende hanteringssystem (Cåbra) som även används av Ekobrottsmyndigheten. Efter införandet av det nya ärendehanteringssystemet får Brå även information om anmälda skatte- och borgenärsbrott där det inte fanns någon misstänkt person eller där misstanken var av lägre grad än skäligen. Under år 2007 kunde man också i statistiken se en relativt stor ökning av antalet anmälda ekobrott, vilket är en förväntad effekt av systemskiftet. Antalet anmälda brott var år 2008 på ungefär motsvarande nivå som innan år 1998. Brå kan nu redovisa samma typ av information när det gäller anmälda skatte- och borgenärsbrott som innan år 1998. Följaktligen är statistiken över anmälda skatte- och borgenärsbrott år 2007 och 2008 ej jämförbar med åren 1998–2006. Även uppläringsprocenten för dessa brott påverkades av förändringen då antalet anmälda brott ingår i beräkningen av detta mått. Ytterligare faktorer, förutom att det faktiska antalet kan ha ökat, som delvis har påverkat antalet anmälda skatte- och borgenärsbrott är en förändring i registreringen och antalsräkningen av dessa brott. Under andra halvåret 2007, då det nya ärendehanteringssystemet var implementerat, uppmärksammades registreringen och antalsräkningen av Ekobrottsmyndigheten. Det innebar att man i många fall registrerade ett brott för varje deklaration eller räkenskapsår där man tidigare hade registrerat ett brott oavsett antal deklarationer eller ett brott per bolag oavsett hur många räkenskapsår som omfattades. Detta är i enlighet med anvisningarna *Kodning av brott* som finns publicerade på www.bra.se. Under år 2008 har man även underlättat för användarna i ärendehanteringssystemet när det gäller registrering och redigering en större mängd brott.

År 2009 gjordes en ändring i Brås statistiksystem. Förändringen gäller en regel som begränsar inläsning av olika beslut som tas på registrerade misstankar. Regeln togs fram mot bakgrund av förhållanden som ej längre gäller och har därför tagits bort. Efter ändringen medges inläsning av samtliga beslut som tagits på registrerade misstankar. Regeln påverkade endast de beslut på misstankar som levereras till Brå via polisen. Eftersom de flesta misstankar levereras från Åklagarmyndighetens system har borttagandet av regeln inte påverkat statistiken över upplärade brott och misstänkta personer mer än marginellt år 2009.

Förändringar i lagstiftningen

Ju längre tidsperioder som analyseras, desto troligare är det att förändringar skett i lagstiftningen som påverkar jämförbarheten över tid. Förändringarna gäller såväl nykriminalisering som avkriminalisering, nya definitioner av brott och nya

sätt att antalsräkna brotten. En stor förändring genomfördes år 1965 då brottsbalken ersatte den tidigare gällande strafflagen.

Förändringar i fördelningen av polisens resursinsatser

För vissa brottstyper får förändringar i polisens resursinsatser speciell stor betydelse. Detta gäller för de brott där det finns ett starkt samband mellan polisens resursinsatser och antalet anmälda brott d.v.s. så kallade spaningsbrott. Exempel på sådana brott är narkotikabrott och trafikbrott.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Utifrån brottsstatistiken är det svårt att jämföra den svenska brottslighetens omfattning med andra länders. Brottsstatistiken återspeglar inte bara brottslighetens nivå, utan påverkas också av andra faktorer som insamlings- och bearbetningsrutiner, lagstiftningens utformning samt anmälnings- och registreringsbenägenheten. En gemensam standard för att kunna göra internationella jämförelser saknas för närvarande.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Övrig statistik inom rättsväsendet (t.ex. personer lagförda för brott) kan användas för att ge en bild av brottsligheten från ett annat perspektiv. Ett annat sätt att belysa brottsligheten är genom så kallade offerundersökningar. I offerundersökningar tillfrågas ett urval av människor om de varit utsatta för brott. Sådana undersökningar har utförts av SCB, Brå m.fl. För vissa typer av brott kan statistik hämtas från alternativa källor för jämförelse. Ett exempel på detta är statistik över brottskategorin mord, dråp och misshandel med dödlig utgång. Statistiken över anmälda mord, dråp och misshandel med dödlig utgång ger en skev bild av det faktiska antalet mord. Detta beror på att man vid anmälningstillfället (då statistikunderlaget registreras) inte riktigt vet vilka fall som är mord och vilka fall som är olyckor, överdoser, självmord m.m. Detta gör att fall som inte är mord rubriceras som mord i statistiken över anmälda brott. Därför har Brå de senaste åren även gjort en specialstudie där man studerat varje enskilt ärende för att kunna avgöra om det varit mord eller inte. Alternativ statistik över mord och dråp kan hämtas från Socialstyrelsens dödsorsaksregister.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Definitiv statistik över uppklarade brott ges ut årligen. Den kan hämtas från Brå:s webbplats www.bra.se eller kan kostnadsfritt beställas från Brå, Information och förlag, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-411 90 75.

Preliminär statistik över uppklarade brott ges ut halvårsvis.

Statistiken publiceras årligen i Brå:s publikation Kriminalstatistik.

Kriminalstatistik 2008 (Brå-rapport 2009:17) kostar 299 kronor och kan beställas från Fritzes Kundservice, 106 47 Stockholm, tfn 08-690 91 90, fax 08-690 91 91, e-post order.fritzes@nj.se.

Den kan också laddas ner kostnadsfritt från Brå:s webbplats (www.bra.se).

Både den definitiva (anmälda brott, uppklarade brott och misstänkta personer)

och preliminära statistikenheten presenteras på Brå:s webbplats på internet: www.bra.se. Där finns även historiska uppgifter på länsnivå. För anmälda brott finns länsvisa uppgifter från och med år 1975.

Enstaka tabeller över brottsstatistik kan kostnadsfritt beställas från Brå via kontaktpersonerna för statistiken eller Brå, Information och förlag, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-411 90 75.

Tabeller från den preliminära månads/kvartalsstatistiken och den definitiva årsstatistiken erbjuds till alla polismyndigheter.

Vissa tabeller publiceras i SCB:s publikationer Statistisk årsbok

5.2 Presentation

Pressmeddelanden ges ut i samband med att preliminär halvårsstatistik första halvåret och helårsstatistik publiceras.

Statistiken över uppklarade brott både halvårsstatistik och definitiv årsstatistik publiceras på webbplatsen. Med sammanfattning och kommentarer samt färdiga tabeller i hela landet och länen. Halvårsstatistiken består av färre tabeller och kortare sammanfattning än helårsstatistiken. På webbplatsen finns även definitioner samt förklaringar och anvisningar till hur man tolkar statistiken.

Årsboken Kriminalstatistik innehåller en kortare beskrivning av statistiken med kvalitetsdeklaration och ett 70-tal tabeller. Cirka 6 tabeller rör statistiken över uppklarade brott. Boken omfattar cirka 270 sidor.

5.3 Dokumentation

Dokumentation om brottsstatistiken finns i olika typer av arbetsmaterial.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Den statistik som publiceras redovisar fördelningen av uppklarade brott efter vissa variabler och vissa indelningar av dessa. Statistik presenterad på annat sätt och efter andra av de variabler som lagras i databasen (se avsnitt 1.1.1) kan specialbeställas. Kostnader för detta uppgår till cirka 785 kr per arbetstimme för framställningen. Vissa uppgifter är dock sekretesskyddade.

5.5 Upplysningstjänster

Upplysningar om statistiken och dess innehåll kan fås från

- Brå:s Enhet för Rättsstatistik, Brå, Enheten för Rättsstatistik, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-411 87 53, e-post mikael.ernbo@bra.se
- Brå:s informationsenhet, Brå, Information och förlag, Box 1386, 111 93 Stockholm, tfn 08-401 87 00, fax 08-411 90 75, e-post info@bra.se.
- Brå:s webbplats www.bra.se.